

Nr 20.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 1 mars 1910.
— — — — Andra Kammaren den 1 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion med förslag till ändrad lydelse af 7 och 9 §§ i lagen om val till Riksdagen.

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 3.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har enskild motionär framställt förslag om ändring af 7 och 9 §§ i lagen om val till Riksdagen den 26 maj 1909.

Riksdagen har i likhet med motionären funnit, att en ändring af ifrågavarande paragrafer, till afhjälpan af den af motionären påpekade brist i deras affattning, är erforderlig; och i fråga om 7 § har Riksdagen icke haft något att erinra mot den af motionären föreslagna lydelsen.

Beträffande åter 9 § har den af motionären föreslagna formuleringen icke syntts vara för alla fall fullt tillfredsställande, i det att uttrycket »den afgångnes», särskildt då hänvisning från 14 § förekommer, lämnar rum för den felaktiga tolkningen, att därmed i det fall, att fråga är om efterträdare åt riksdagsman, som själf efterträdt afgången riksdagsman, skulle afses den *senast afgångne*.

I själfva verket gifver den nuvarande affattningen af paragrafen anledning till enahanda tolkning.

Gifvetvis afses emellertid, att de valsedlar, hvilka upptagit den *ursprungligen valdes* namn för själfva riksdagsmannavalet, skola vara bestämmande icke blott vid sammanräkning efter dennes afgång, utan

äfvén vid den upprepade sammanräkning, som måste företagas, därest jämväl den i andra hand utsedde afsäger sig riksdagsmannaupdraget, liksom ock vid de sammanräkningar, som af enahanda anledningar ytterligare kunna förekomma.

Att valresultatet med berörda felaktiga tolkning i många fall skulle blifva ett annat än med den afsedda tolkningen, är uppenbart. Å ena sidan skulle nämligen hänsyn komma att tagas till valsedlar, som ej bort medräknas, och å den andra skulle valsedlar, som bort medräknas, ej komma i betraktande.

Riksdagen har därför, till tryggande af en riktig tolkning af 9 §, företagit en omredigering af den af motionären föreslagna lydelsen af densamma.

På grund af hvad sålunda anförts, har Riksdagen för sin del antagit följande ändrade lydelse af 7 och 9 §§ i lagen om val till Riksdagen den 26 maj 1909:

7 §.

För rösternas sammanräknande skola valsedlarna ordnas i grupper. Valsedlar utan partibeteckning utgöra tillsammans en grupp (den fria gruppen). Valsedlar med partibeteckning ordnas så, att sedlar med samma beteckning bilda en grupp (partigrupp).

Inom hvarje grupp skall, till den utsträckning, som för utseendet af stadgadt antal riksdagsmän är nödig, genom särskilda sammanräkningar bestämmas ordning mellan de namn å gruppens valsedlar, hvilka, enligt hvad i 3 § sägs, afse själfva riksdagsmannavalet.

Härvid iakttages i fråga om den fria gruppen:

1:o) Vid första sammanräkningen gäller hvarje valsedel såsom hel röst. Det namn, som fått högsta rösttalet, blifver det första i ordningen.

2:o) Vid hvarje följande sammanräkning gäller valsedel såsom hel röst, där icke något af de namn å sedeln, hvilka afse själfva riksdagsmannavalet, erhållit rum i ordningen. Annan valsedel gäller såsom half röst, där ett af dessa namn erhållit rum i ordningen; såsom tredjedels röst, där två af dessa namn uppförts i ordningen; såsom fjärdedels röst, där tre af dessa namn uppförts i ordningen; och så vidare efter samma grund. För hvarje gång kommer det namn närmast i ordningen, som erhållit högsta rösttalet.

I fråga om partigrupp iakttages:

1:o) Upptaga valsedlar till antal af mer än hälften af hela antalet valsedlar inom gruppen (gruppens rösttal) samma första namn, blifver detta namn det första i ordningen; upptaga valsedlar, som hafva samma första namn och utgöra mer än två tredjedelar af gruppens rösttal, jämväl samma andra namn, blifver detta namn det andra i ordningen; upptaga valsedlar, som hafva samma första och samma andra namn samt utgöra mer än tre fjärdedelar af gruppens rösttal, jämväl samma tredje namn, blifver detta namn det tredje i ordningen; och så vidare efter samma grunder.

2:o) I den mån ordningen inom gruppen icke kan genom sammanräkningar enligt nyss angifna grunder bestämmas, skall hvad här ofvan är i fråga om den fria gruppen stadgadt äga motsvarande tillämpning.

Vid hvarje sammanräkning skola föras anteckningar, utvisande, där de i fråga om den fria gruppen stadgade grunder tillämpats, röstvärdet för de olika valsedlarna samt det rösttal, som för hvarje namn uträknats, men eljest antalet af de valsedlar, som upptaga samma första namn eller samma första och andra namn, och så vidare.

9 §.

Där någon, som blifvit vald till riksdagsman, vid valtillfället afsäger sig uppdraget, skall valförrättaren genast företaga ny röstsammanräkning inom den valsedelgrupp, för hvilken den afgangne blifvit vald. Blef den afgangne vald för flera grupper, skall sammanräkningen ske inom den grupp, från hvilken plats först tilldelats honom.

Vid den nya sammanräkningen tages hänsyn blott till de valsedlar, hvilka upptaga den afgangnes namn för själfva riksdagsmannavalet. Hvarje valsedel gäller såsom hel röst, och röstvärdet skall tillgodoräknas alla förut ej valda, hvilkas namn förekomma å sedeln.

Den, som erhållit högsta rösttalet, är vald i den afgangnes ställe.

Skulle jämväl sålunda utsedd riksdagsman vid valtillfället afsäga sig uppdraget, förfares på enahanda sätt; och skall vid den nya röstsammanräkningen såsom förut hänsyn tagas blott till de valsedlar, hvilka upptaga den först afgangnes namn för själfva riksdagsmannavalet.

Dessa ändrade bestämmelser träda i kraft genast efter utfärdandet.

Stockholm den 1 mars 1910.

Med undersåtlig vördnad.